

From: [Centar za razvoj društva](#)

Sent: Monday, October 21, 2013 11:57 AM

To: mmvchem@sezampro.rs

Subject: Poziv za učešće na Forumu Eko-inovacije

Poštovani Prof. dr Vrvicu,

Dostavljamo Vam poziv za učešće na Forumu "Ekološke inovacije u Beogradu-Razvoj i primena", koji se održava u okviru aktivnosti Projekta "Bitka za Beograd", u Privrednoj komori Beograda.

Srdačno,

Goran Mitić,
Centar za razvoj društva
Kontakt telefon: 063/ 1028 001

Секретаријат за заштиту животне средине

**ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ НА ФОРУМУ:
„ЕКО-ИНОВАЦИЈЕ У БЕОГРАДУ“**

Поштовани Професоре Врвићу,

Центар за развој друштва Вас позива да учествујете на Форуму под називом:
„Еколошке иновације у Београду-Развој и примена“.

Форум је део активности која се реализује у оквиру Пројекта „Битка за Београд“ који подржава и помаже Секретаријат за заштиту животне средине Града Београда.

Партнер у организацији Форума Еко-иновација у Београду је и Привредна комора Београда.

Форум „Еко-иновације у Београду“ ће се одржати 31.октобра 2013. године у просторијама Привредне коморе Београда (ул. Кнеза Милоша 12) у трајању од 11:00 – 13:30 часова.

Очекујемо Ваше активно учешће и предлоге идеја за унапређење развоја и примене Еко-иновација у Београду.

Важи без печата и потписа.

Београд,
21.10.2013.године

Центар за развој друштва
Горан Митић

Секретаријат за заштиту животне средине

АГЕНДА

ФОРУМ „ЕКОЛОШКЕ ИНОВАЦИЈЕ У БЕОГРАДУ-РАЗВОЈ И ПРИМЕНА“

Датум и време одржавања: **31.10.2013. године, 11:00-13:30 часова**

Место одржавања: **Београд, Привредна комора Београда**

I. Отварање Форума:

Отварање Форума, Горан Митић, Директор Центра за развој друштва (5 мин);

II. Уводни говор и напомена:

- 1. Представник Секретаријата за заштиту животне средине Града Београда (5 мин);**
- 2. Представник Привредне коморе Београда (5 мин).**

III. Презентације:

- 1. Високо ефикасни генератор водоника, Чедомир Љубинковић – Hydrogen solution, Београд (5 мин излагање, 3 мин питања и објашњења);**
- 2. Мобилна технологија за пречишћавање земљишта, Проф. др Мирослав М. Врвић, Vrem group, Београд (5 мин излагање, 3 мин питања и објашњења);**
- 3. Solaris – Еколошка сушара воћа, поврћа и биља, Ненад Веселиновић, NTIM inžinjering, Београд (5 мин излагање, 3 мин питања и објашњења);**
- 4. Fenix Еко-Термо блок, инжењер Милован Кршикапа, AEDES COOP DOO, Београд (5 мин излагање, 3 мин питања и објашњења);**
- 5. Соларни систем за наводњавање, Проф. др Марко Стојановић, Vinča Solar, Београд (5 мин излагање, 3 мин питања и објашњења);.**

IV. Пауза за кафу (10 мин);

V. Предлози, идеје, питања (1 час и 20 мин);

VI. Завршна реч (5 мин).

Напомена: Листа позваних учесника биће накнадно достављена.

Београд,
21.10.2013.године

Горан Митић
Центар за развој друштва

Центар за развој друштва
Булевар деспота Стефана 1а
11000 Београд

е-маил: centarzarazvojdruštva@gmail.com
телефон: 063/102 8001

Projekat: "BITKA ZA BEOGRAD"

Forum: "EKOLOŠKE INOVACIJE U BEOGRADU-RAZVOJ U PRIMENA"

MOBILNA TEHNOLOGIJA ZA PREČIŠĆAVANJE ZAGADJENOG ZEMLJIŠTA- BIOREMEDIJACIJA: NAŠA ISKUSTVA I IZGLEDI ZA BUDUĆNOST

Prof. dr Miroslav M. VRVIĆ, dipl. hem.
(mmvchem@sezampro.rs; www.bremgroup.com)

*Hemijski fakultet ,
Centar za hemiju IHTM, Univerzitet u Beogradu i
BREM GROUP doo, Beograd*

**Privredna komora Beograda
31. 10. 2013.**

BIOREMEDIJACIJA

proces koji koristi nepatogene mikroorganizme i/ili njihove enzime da životnu sredinu prečisti i vrati u stanje pre zagađenja!

BIOREMEDIJACIJA-BIOLOŠKA DEGRADACIJA I DETOKSIKACIJA (NA MESTU ZAGADJENJA-*IN SITU* ILI NA DRUGOM MESTU-*EX SITU*) ZEMLJIŠTA, POVRŠINSKIH, PODZEMNIH I OTPADNIH VODA I VAZDUHA (PROCESNIH I OTPADNIH GASOVA) OD ŠTETNIH SUPSTANCI (I/ILI NJIHOVA TRANSFORMACIJA I RAZGRADNJA PRE ZAGADJIVANJA ŽIVOTNE SREDINE, TJ. DOK SU JOŠ USKLADIŠTENI), KAO ŠTO SU ORGANSKI ZAGADJIVAČI (NAFTA I DERIVATI NAFTE, PESTICIDI, DETERDŽENTI, POLIMERI, FENOLI, ORGANSKI RASTVARAČI,...), VEŠTAČKA DJUBRIVA, TEŠKI METALI (NPR. ŽIVA, KADMIJUM, OLOVO,...) I DRUGI TOKSIČNI ELEMENTI I JEDINJENJA (ARSEN, CIJANOVODONIK,...), TOKSIČNI GASOVI (RECIMO VODONIK-SULFID) I RADIONUKLIDI, NAJČEŠĆE I NAJEFIKASNIJE POMOĆU MIKROORGANIZAMA, KAO "BIOLOŠKIH AGENASA"! PRIMENJUJU SE I BILJKE (FITOREMEDIJACIJA)! ISPITUJE SE MOGUĆNOST UPOTREBE PRIMITIVNIH ŽIVOTINJA (ŠKOLJKE I GLIS ZOOREMEDIJACIJA!

SUŠTINA BIOREMEDIJACIJE

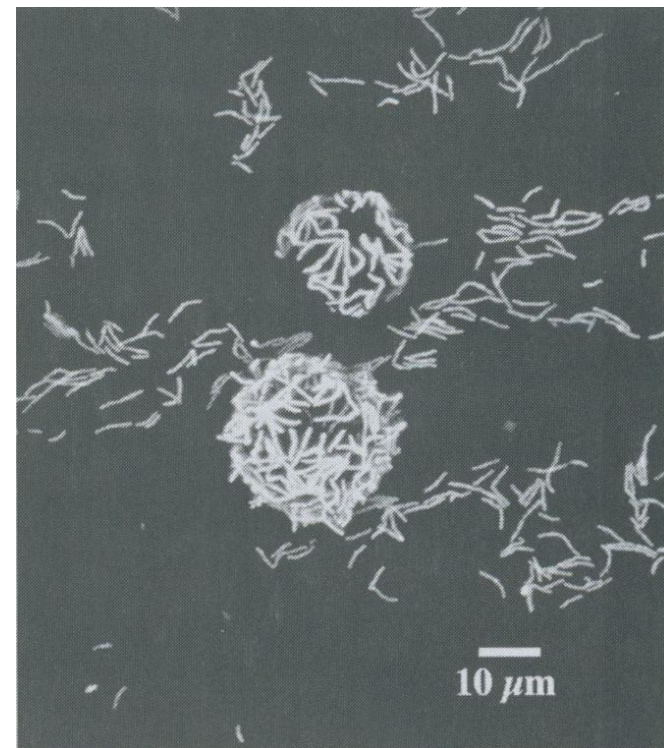
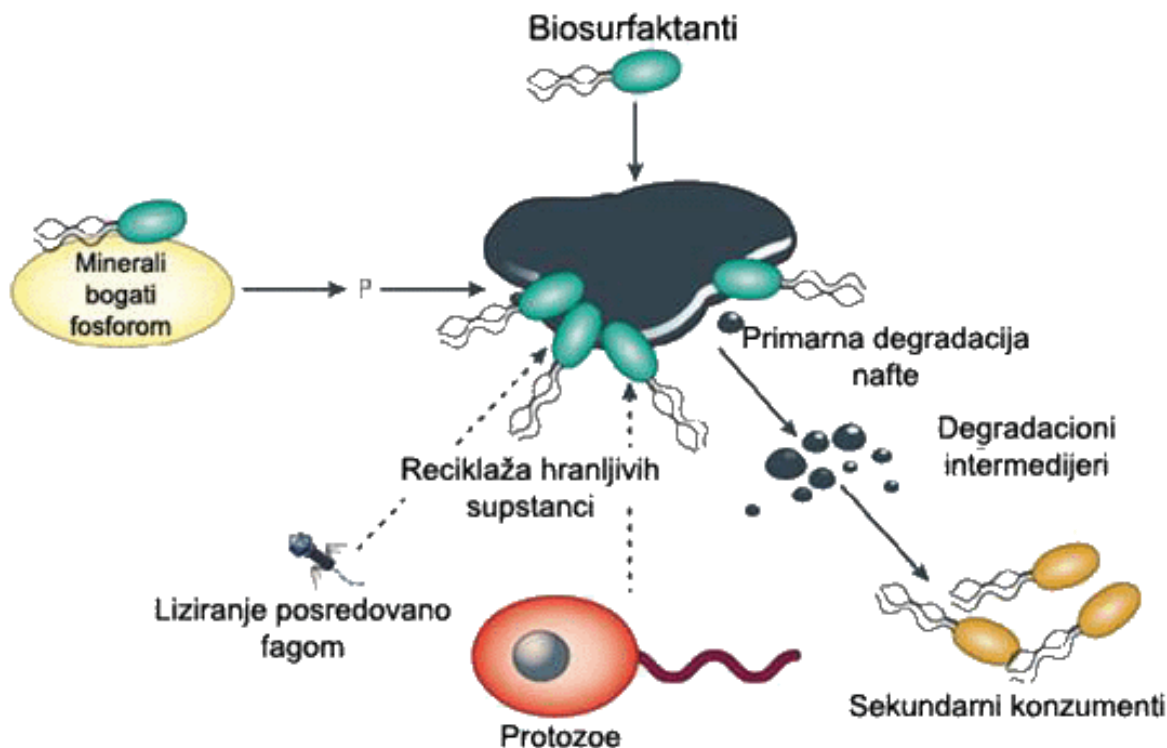

PRAVA ZELENA TEHNOLOGIJA!!!

SLOŽENI ODNOSI TOKOM BIODEGRADACIJE NAFTE I DERIVATA

N.B. NE POSTOJI ZAGADJIVAČ, KOJI MIKROORGANIZMI NE MOGU DA TRANSFORMIŠU, RAZLOŽE, RAZGRADE, MINERALIZUJU-PREVEDU U UGLJEN-DIOKSID, VODU I BIOMASU MIKROBA!

DOMAĆI MIKROORGANIZMI ZA DOMAĆE ZAGADJENJE !!!

“Konzorcijum mikroorganizama”

NAJPOTENTNIJI I
NAJOPTIMALNIJI
MIKROORGANIZMI ZA
BIOREMEDIJACIJU SU IZOLOVANI
SA SAMOG MESTA ZAGADJENJA
ODNOSNO IZ SAMOG
ZAGADJIVAČA !

IZOLOVANJE I SELEKCIJA

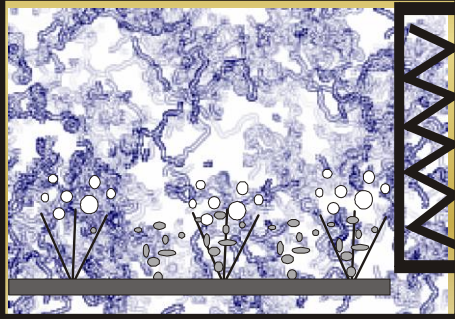
1×10^6 CFU/g

1×10^9 CFU/mL

UMNOŽAVANJE MIKROORGANIZAMA

MOBILNI BIOREAKTOR

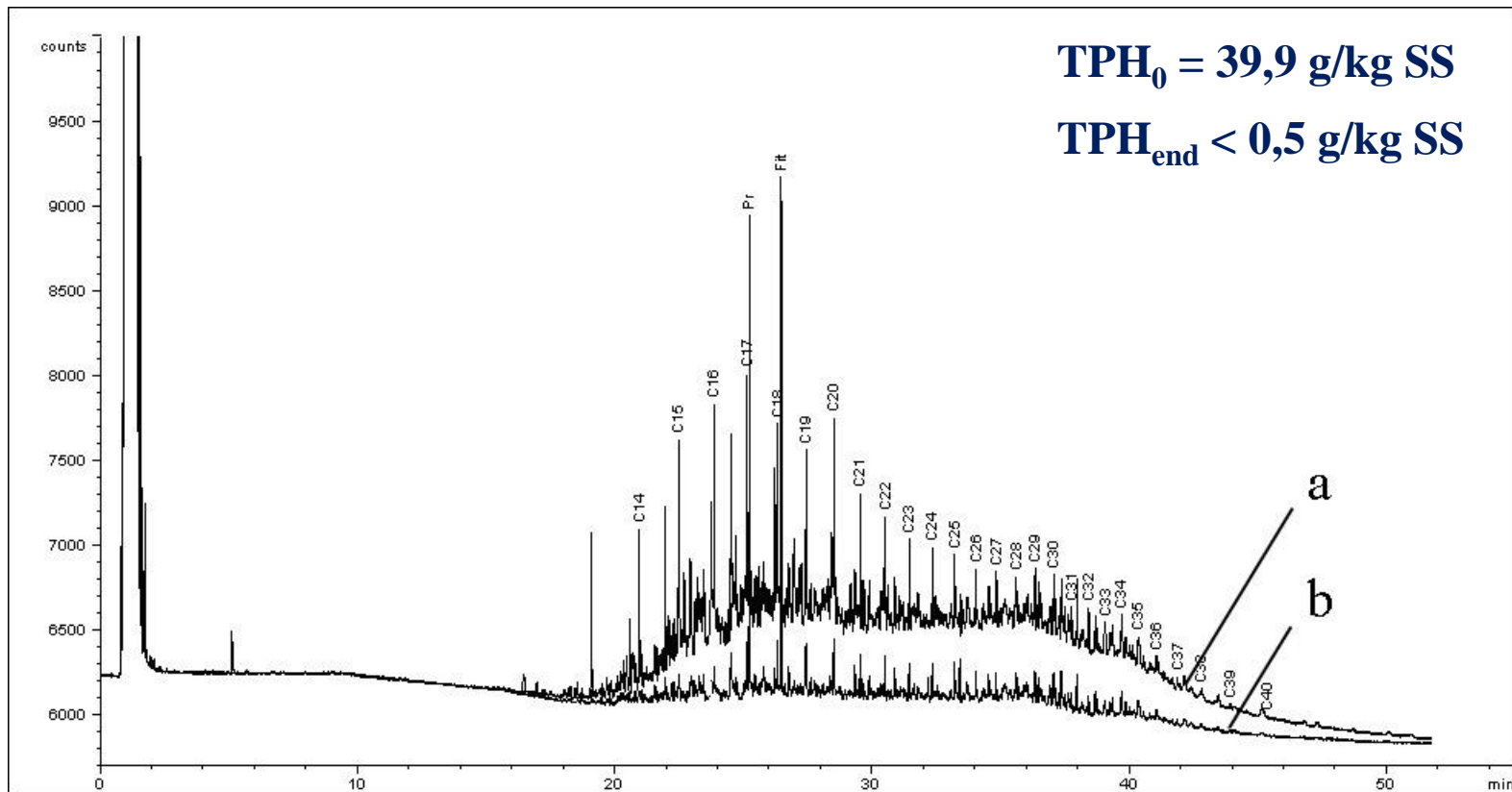

**VIŠESTEPENA OBRADA VANBILANSKIH EMULZIJA
METALOPRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE UZ PRIMENU BIOREMEDIJACIJE
ZA POTREBE “FAM” IZ KRUŠEVCA (~ 600 m³)**

BIOREMEDIJACIJA VANBILANSNOG MAZUTA ZA POTREBE JKP BE

EFIKASNOST $\approx 99\%$

POSTROJENJE KOMPANIJE

U DOBANOVCIIMA

**BIOREMEDIJACIJA (SANACIJA) PRIMARNE ISPLAČNE JAME
NA NAFTNOM POLJU TURIJA SEVER KOD ZATVORNE
BUŠOTINE 69**

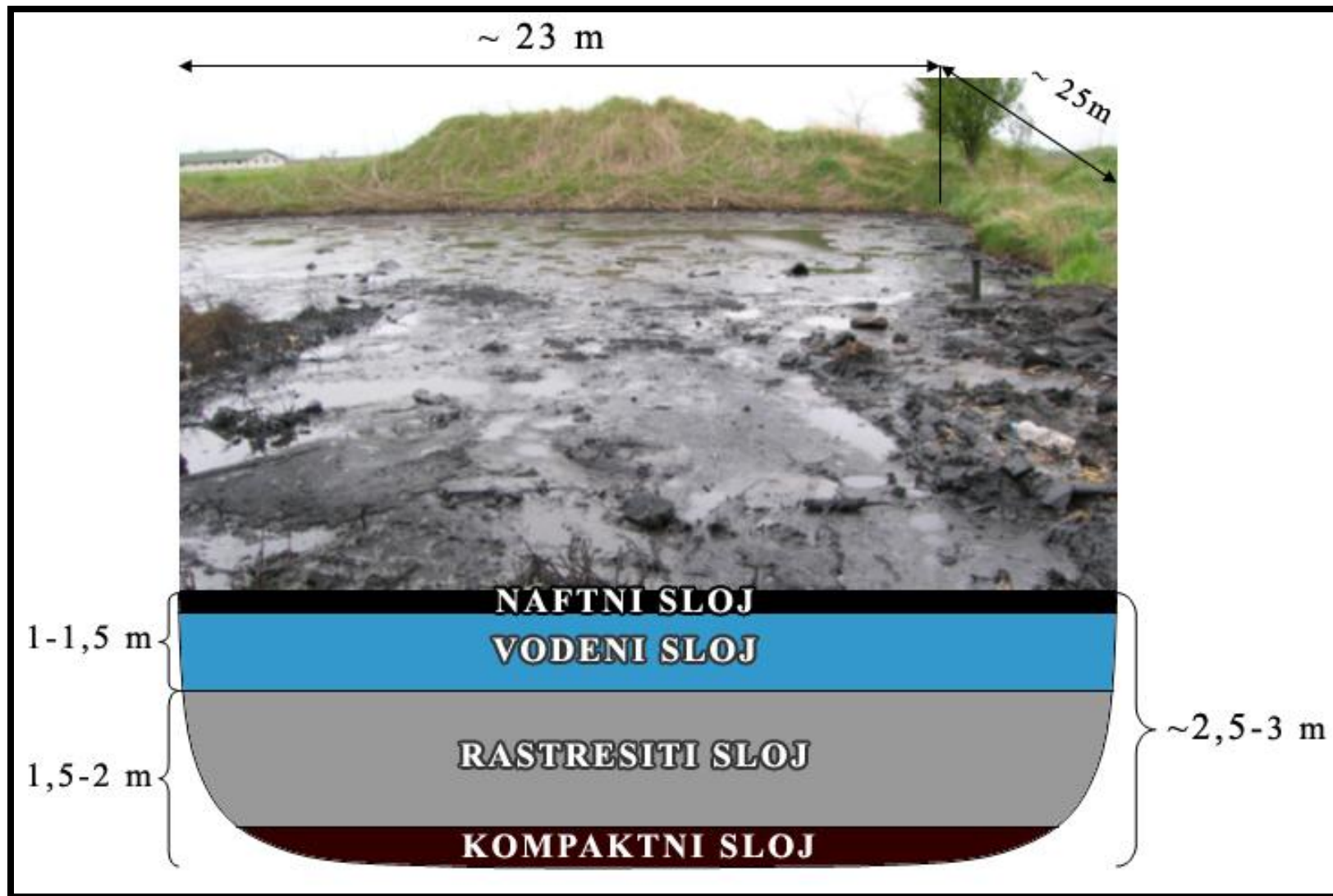

**BIOREMEDIJACIJA (SANACIJA) PRIMARNE ISPLAČNE JAME
NA NAFTNOM POLJU TURIJA SEVER (SRBIJA) KOD
ZATVORNE BUŠOTINE-Tus 69-13. 04. 2011.**

BIOREMEDIJACIJA (SANACIJA) PRIMARNE ISPLAČNE JAME NA NAFTNOM POLJU TURIJA SEVER KOD ZATVORNE BUŠOTINE-Tus 69

BIOREMEDIJACIJA (SANACIJA) PRIMARNE ISPLAČNE JAME NA NAFTNOM POLJU TURIJA SEVER KOD ZATVORENE BUŠOTINE-TuS 69-09. 11. 2012.

**STANJE NA SANIRANOJ PRIMARNOJ ISPLAČNOJ JAMI KOD
ZATVORENE BUŠOTINE Tus-69 POSLE PROLEĆNE SETVE
KUKURUZOM-20. 04. 2012.**

ANALIZA USPEŠNOSTI BIOREMEDIJACIJE:

- **I do 30x brža** od prirodnog procesa samoprečišćenja.
- **Čini oko 20-25 % ukupnih** remedijacionih **postupaka** u svetu, što se procenjuje da je na svetskom **tržištu vredno preko 2 milijarde EUR!**
- **Prosečna cena bioremedijacije** u Evropi je oko **85 €/m³** (za nivo kontaminacije do 5 gTPH/kgSS), spaljivanja 100-400 €/m³, solidifikacije približno 180 €/m³!
- **Mobilni bioreaktor** za bioremedijaciju **štedi vreme**, **štedi prostor** pošto nema skladištenja, **štedi transport, ŠTEDI NOVAC !!!**

NE ZABORAVITI:

**BIOREMEDIJACIJA JE TEHNOLOGIJA KOJA NE GENERIŠE OTPAD VEĆ
GA U POTPUNOSTI REŠAVA !!!**

BUDUĆNOST!

Nove tehnologije u zaštiti-2011-2014.

“SIMULTANA BIOREMEDIJACIJA I
SOILIFIKACIJA DEGRADIRANIH PROSTORA,
ZA OČUVANJE PRIRODNIH RESURSA
BIOLOŠKI AKTIVNIH SUPSTANCI I RAZVOJ I
PROIZVODNJU BIOMATERIJALA I
DIJETETSKIH PROIZVODA”
(PROJEKAT III 43004)

Podprojekat 1:

**“SIMULTANA BIOREMEDIJACIJA I
SOILIFIKACIJA DEGRADIRANIH PROSTORA”**

**Rukovodilac: Prof. dr Miroslav M. VRVIĆ
Hemijski fakultet, Beograd**

Podprojekat 2:

**“ZAŠTITA GEO- I BIOSREDINA KAO
PRIRODNIH RESURSA I IZVORA BIOLOŠKI
AKTIVNIH SUPSTANCI”**

**Rukovodilac: Prof. dr Petar J. PAPIĆ
Rudarsko-geološki fakultet, Beograd**

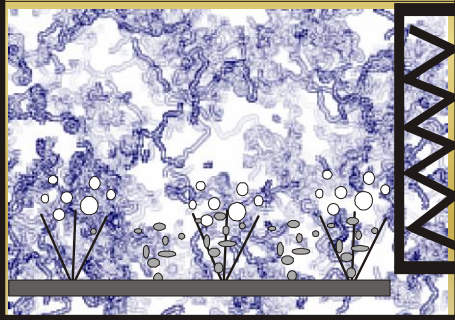
**SADAŠNJE STANJE TEHNOLOGIJE
U PRIMENI !**

IZOLOVANJE I SELEKCIJA

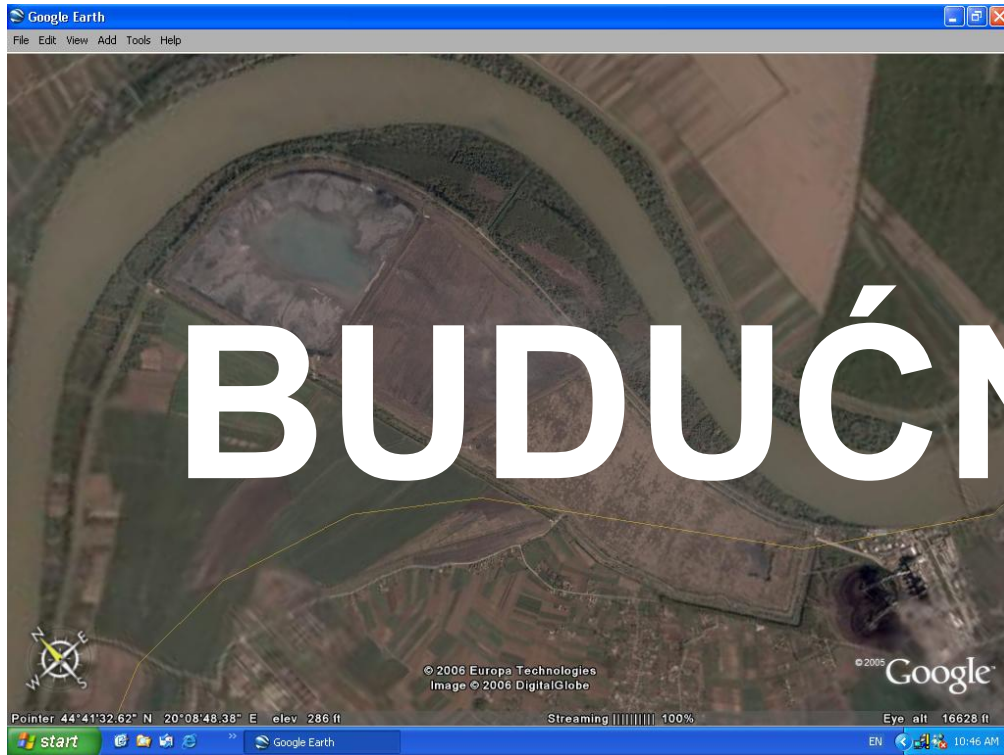

UMNOŽAVANJE MIKROORGANIZAMA

**MOBILNI
BIOREAKTOR**

“ANTROPOGENI-TEHNOGENI MINERALNI SUPSTRAT (PEPEO I ŠLJAKE) NASTAO SAGOREVANJEM LIGNITA, KAO MATIČNA STENA”

**Dominantni minerali: KVARC (“SILIKA GEL”), FELDSPATI/TITI, KALCIT
pH > 10**

DA LI JE OVO “MRTVA” SREDINA?

- ORGANSKA SUPSTANCA: NEKOLIKO PROCENATA
- UKUPAN BROJ MEZOFILNIH AEROBNIH I FAKULTATIVNO ANAEROBNIH HEMOORGANOHETEROTROFNIH BAKTERIJA: 1000-10000 CFU/g
- KVASCI I SPORE PLESNI: 1000-10000 CFU/g

-HEMIJSKOM I BIOHEMIJSKOM AKTIVNOŠĆU ZIMOGENIH (AUTOHTONIH) MIKROORGANIZAMA TOKOM BIOREMEDIJACIJE NAFTE I DERIVATA NAFTE U SLOJU VEŠTAČKOG ZEMLJIŠNOG SUPSTRATA NANETOG U DEGRADIRANI PROSTOR KAO ŠTO SU PEPELIŠTA, NAPUŠTENI POVRŠINSKI KOPOVI UGLJA I OBOJENIH METALA, RUDARSKA JALoviŠTA I ODLAGALIŠTA RUDARSKE RASKRIVKE, HUMIFIKUJE SE BIOREMEDIJACIONI SLOJ UZ ISTOVREMENU SOILIFIKACIJU (“ZAZEMLJENJE”) NOSEĆEG MATERIJALA KAO TEHNOGENE MATIČNE STENE, ČIME SE STVARA SLOJ ZEMLJIŠTA!

-FIZIČKE I FIZIČKO-HEMIJSKE OSOBINE NOSEĆEG MATERIJALA, POSEBNO RASKRIVKE, PEPELA I ŠLJAKE UGLJEVA KAO EFIKASNIH ADSORBENASA ZA NAFTNE POLUTANTE, SPREČAVAJU ZAGADJENJE PODZEMNIH I POVRŠINSKIH VODA!

Naslage “okera” [baznih gvožđe(III)-sulfata] na obodima aktivne kasete, kao pokazatelj (bio)geohemijskih procesa!

TEHNOGENA “MATIČNA STENA” SA ZIMOGENOM ORGANSKOM SUPSTANCOM I MIKROORGANIZMIMA

SLOJ “VEŠTAČKOG ZEMLJIŠNOG MATERIJALA” SA NAFTNIM POLUTANTIMA INOKULISAN KONZORCIJUMOM ZIMOGENIH MIKROORGANIZAMA ZA BIOREMEDIJACIJU I SOILIFIKACIJU

BIOREMEDIJACIJA-MINERALIZACIJA NAFTNIH KONTAMINANATA, UMNOŽAVANJE ZEMLJIŠNIH MIKROORGANIZAMA I HUMIFIKACIJA

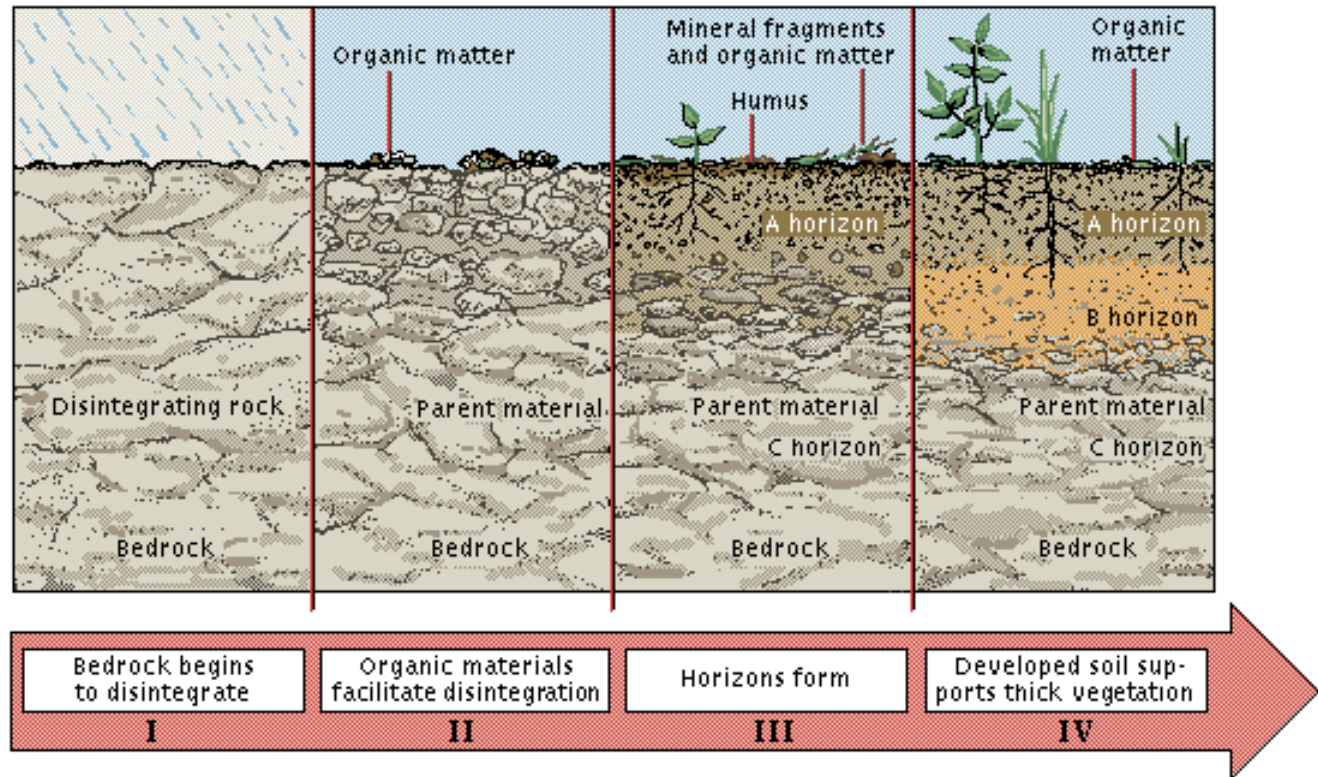

NASTANAK SLOJA NERAZVIJENOG ZEMLJIŠTA I SPONTANA KOLONIZACIJA BILJNIM “PIONIRIMA”, KAO ŠTO SU TRAVE

VEŠTAČKO ZATRAVNJENJE I OZELENJAVANJE I DIFERENCIJACIJA HORIZONATA ZEMLJIŠNOG SLOJA-PROFILA!

FAZE FORMIRANJA ZEMLJIŠTA

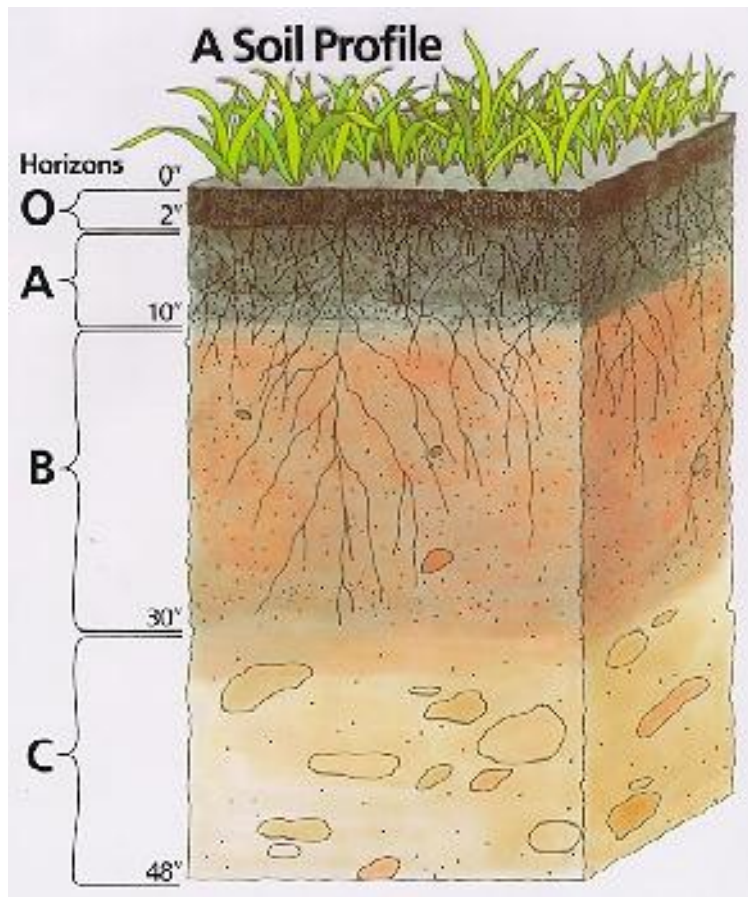

U BLISKOJ BUDUĆNOSTI...

OD OVOGA

PEDOSFERA-ZEMLJIŠTE JE, KAO ČETVOROFAZNI SISTEM (GASOVITO, TEČNO, ČVRSTO, ŽIVI ORGANIZMI) NAJSLOŽENIJA EKOSFERA NA ZEMLJI, U KOJOJ SE, PRETEŽNO U HORIZONTIMA O-B ODIGRAVAJU KOMPLEKSNI FIZIČKI, FIZIČKO-HEMIJSKI, HEMIJSKI I BIOLOŠKI, DOMINANTNO MIKROBIOLOŠKI PROCESI TRANSFORMACIJE NEORGANSKE I ORGANSKE, AUTOHTONE I ALOHTONE SUPSTANCE, ŠTO ZEMLJIŠTU DAJE PLODNOST, PRE SVEGA ZBOG PRISUSTVA HUMUSA I MIKROORGANIZAMA!

ZNAČAJ NOVE BIO/TEHNOLOGIJE,
KOJA JE U PRIMENI !!!

LOKALNI

NPR.: **EPS** ↔ **NIS** ↔ BGD

ZA: **NAPUŠTENI POVRŠINSKI**
KOPOVI, PEPELIŠTA

TERMOENERGETSKIH OBJEKATA,...

ŠTA JOŠ ?

ČUKARIČKI RUKAVAC

KANAL OTPADNIH VODA JUŽNE INDUSTRIJSKE ZONE U PANČEVU

Република Србија
Министарство за науку
и технолошки развој

НАЈБОЉА ТЕХНОЛОШКА НОВАЦИЈА 2009.

Министарство за науку и технолошки развој
Републике Србије
додељује

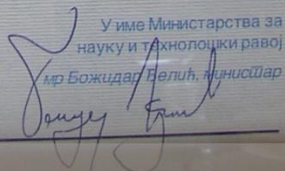

ДИПЛОМУ

ПРВО МЕСТО
У КАТЕГОРИЈИ ПОТЕНЦИЈАЛИ

Београд,
децембар 2009. године

У име Министарства за
науку и технолошки развој
др Божидао Белић, министар

Република Србија
Министарство за науку
и технолошки развој

НАЈБОЉА ТЕХНОЛОШКА НОВАЦИЈА 2010.

Министарство за науку и технолошки развој
Републике Србије
додељује

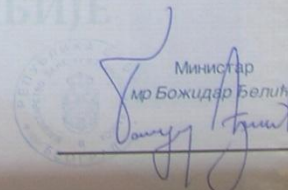

ДИПЛОМУ

ЗА ОСВОЈЕНО ДРУГО МЕСТО У СРБИЈИ
РЕАЛИЗОВАНЕ ИНОВАЦИЈЕ

Београд,
децембар 2010. године

Министар
др Божидао Белић

**ČLANOVI INOVACIONONOG TIMA, KAO DEO GRUPE ZA
MIKROBIOLOŠKU HEMIJU I BIOTEHNOLOGIJU HEMIJSKOG
FAKULTETA I CENTRA ZA HEMIJU IHTM**

**1. Dr Vladimir BEŠKOSKI, docent
Hemijski fakultet u Beogradu**

**2. Dr Mila ILIĆ, naučni saradnik
Centar za hemiju IHTM**

**3. Dr Jelena MILIĆ, naučni saradnik
Centar za hemiju IHTM**

**4. Dr Gordana GOJGIĆ-CVIJOVIĆ, naučni savetnik
Centra za hemiju IHTM**

**5. Dr Miroslav M. VRVIĆ, redovni profesor
Hemijski fakultet u Beogradu**

HVALA NA PAŽNJI !

